

Ett år med Sommaränge Eira Fridlycka

I år följer vi Eira

Text och foton: Hanna Tingsgård

I oktober 2024 föddes kull Fridlycka, Sommaränge kennels första kull. Jag som har kennel Sommaränge heter Hanna Tingsgård och bor i Skutskär vid havet i Norduppland. Till familjen hör mina två tonåringar och numera två eurasier. Mamma till kull Fridlycka är Idun Äppelblom, Leionspitz Absolutely Noelle, och pappa är Nelson, Fridlyckans Nashoba.

Jag har drömt om att kunna ha en liten kennel ända sedan jag var 8 år och vi köpte vår goldenvalp. Att få sitta i ett hav av varma gosiga valpar var så nära himmelriket man kunde komma tyckte jag då, och det tycker jag än. Mitt i livet blev det äntligen rätt tid för en egen kennel. Idun kom till oss 2021, och 2022 gick jag SKKs uppfödarutbildning. 2023 registrerade jag kenneln och i början på 2024 fick vi besök av en kennelinspektör.

SKKs ambition är att en kennelinspektör ska komma till alla nyregistrerade kennlar. De informerar om avtal och regler, inspekterar och förhör sig om allt som har med hunden/hundarna att göra, såsom sov- och matplatser, matförvaring, utegård samt antal promenader. Denna inspektör kollade till och med hur mycket leksaker och tuggben Idun hade. Detta är förstås med hundarnas bästa i fokus, och det är en väldigt viktig del av SKKs verksamhet tycker jag.

Förberedelser inför valpningen

Idun var dräktig för första gången under detta besök och valpningen var nära förestående. Så valplådan var iordningställd, den har jag ritat och konstruerat själv. Den består av fyra skivor som bara fasas in i varandra, inga spikar eller skruvar, men två täljda pluggar till taket. Jag är, som kanske framgår, väldigt stolt över den, haha! Både valplådan och allt övrigt fick med beröm godkänt, så det var en verkligt trevlig kennelinspektör enligt mig! Försättningsvis kommer inspektionsbesöken oanmälda ungefär vart femte år.

En hjälpande hand

Två veckor senare valpade Idun. Det blev bara en valp och den var dödfödd. Valpningen blev lång och svår, vilket är vanligt då det bara är en valp. Under den natten klev Helena på Fridlyckans kennel in som en hjälpande ängel. Tack vare hennes guidning kunde jag och min kära vän Astrid som var med, hjälpa och stötta Idun

så att vi slapp kejsarsnitt. Men tyvärr klarade vi inte valpen. Det var fruktansvärt hjärtskärande för Idun, oss och alla valpköpare som ivrigt väntade och hoppades på en stor kull.

Helena fortsatte att vara en ängel i sorgen som följde. För att kunna blicka framåt erbjöd hon mig möjligheten att få para Idun med någon av hennes underbara hanar. Den supervänlige, sociale och viltfärgade Nelson blev direkt favorit för mig, och när även hans fina ägare Maria och Per var med på noterna ljusnade framtiden.

Kärlek vid första ögonkastet

Idun och Nelson på date.

Idun och Nelson träffades i augusti, och det blev kärlek vid första ögonkastet. Så fort Per öppnade bakluckan och Nelson blev synlig var det som att Idun träffades av blixten. 'Honom ska jag ha och jag ska ha honom nu!' - signalerna gick inte att misstolka. Känslorna var besvarade och det blev en lyckad parning.

Dräktigheten blev lugn och fridfull. Jag kände både frid och lycka hela tiden, ingen nervositet eller oro som förra gången. Jag var faktiskt hela tiden övertygad om att Idun var dräktig, trots att det tar många veckor innan man kan veta det säkert. Att kullen skulle heta Fridlycka blev självklart inom mig; för den tacksamhet jag känner till Helena, för att hedra pappa Nelson och för den frid och lycka kullen gav från tillblivelsens först stund.

Självklart skulle vi behålla en valp. Jag önskade mig en social och glad tik som var lik pappa Nelson och som skulle bli ett vackert par med vår gyllene Idun. Jag oroade mig lite över hur jag skulle kunna välja, och bad Universum om att valpen själv på något sätt skulle visa mig att hon skulle stanna!

Fridlyckakullen föds

Så blev det dags för valpning igen. Den var beräknad till en torsdag, men jag ringde Astrid och sa att det är nog bäst att du kommer på tisdag kväll. Iduns öppningsvärkar började också under tisdagsnatten men vi fick ändå sova ett par timmar. Vid niotiden på onsdagsmorgonen kom de första krystvärkarna och efter ett par krystningar föddes den första valpen, Eisbjörn. Sedan kom snabbt och lätt Edda, Eldgrim, Edison och så ledsamt nog en dödfödd valp. När Idun började krysta för valp nummer sex gick det svallvågor över hela min kropp. Astrid kände det också och sa:

“Nu kommer er valp, Hanna!”

”Ja det gör hon”, svarade jag.

När valpen väl var född visade det sig att det var en mörk och fin tik. Det var alltså klart innan Eira ens var i världen att hon skulle stanna!

Slutligen föddes valp nummer sju och det var Ellis. Sedan var det klart. På tre timmar föddes alla sju valparna, varav sex var starka och friska. Nästa dag vägde de mellan 412 och 528 g.

Valparna är tretton dagar gamla.

Idun åt ett par moderkakor, fick kefir och äggula utblandat med vatten och druvsocker i isbitar under valpningen, även lite Resorb. Hon var i fin form och hade mycket mjölk, alla valpar kunde dia direkt. Lugn, frid och lycka infann sig. Mor och valpar sov och åt i valplådan bredvid min säng. Själv tog jag plats på en dyna på golvet precis utanför lådan, för att hålla Idun sällskap och för att oavbrutet kunna beundra de små underverken.

Lugna och sköna första veckor

De tre första veckorna var väldigt lugna och sköna. Idun trivdes i valplådan som har både tak och förhängen. Därinne blir som en mörk och mysig lya. Så vill tikarna ha det fick vi lära på utbildningen och det verkar logiskt för mig. Det är ju sådana lyor de gräver själva.

Jag tror att jag sov nästan lika mycket som valparna under denna tid, otroligt vilsamt och skönt, när jag inte fotade eller bytte och tvättade täcken.

Från ca tre veckor blev det lite mer hektiskt med det. Plötsligt verkade valparna kissa överallt. Idun städade dag och natt och jag tvättade likaså, och undrade: hur skulle man lära valparna att gå på toaletlådan?! Ja, de blev i alla fall satta på den så fort jag hann med.

Ändrade toalettrutiner

Från ca 4 veckor började Idun visa att hon ville att valparna skulle göra sina behov ute. Hon gick helt enkelt till altandörren med sin kull av pyttesmå bäbisbjörnar som knappt kunde gå, typ klockan 05 på morgonen i svarta och blöta novembermörkret. Ja, jag skulle inte själv ha kommit på tanken kan jag säga. Men en sån fantastisk mamma som Idun hade varit från dag ett så litade jag på henne och följde henne.

Mammas mat är bäst men vi föredrar att äta ute.

Från 4 veckor gjorde valparna det mesta av sina behov ute, även om ganska många ”olyckor” skedde inomhus också såklart. Dock lärde sig valparna oväntat snabbt att använda toalettdådan med konstgräs och pellets under. De hann bara inte alltid dit. Lådan är ett trix jag lärt av Anna-Karin Lundberg, som skriver så utförligt och lärorikt om uppfödarlivet på kennel Balder-Balder.

Nattmål och kissning

En lite jobbig sak med utekissandet var att Idun tyckte det skulle skötas även på natten. Detta tror jag berodde på att hon städade alla kissfläckar hon hann med inomhus, dygnet runt. Jag gissar att hon tyckte det var jobbigt, vilket verkligen är rimligt.

Således väckte hon mig ett par gånger varje natt. Då skulle valparna dias, för att sedan kissas, men hon lät dem inte göra det förrän jag släppt ut dem. På denna punkt skiljer sig mina och Iduns uppfattningar om valp-uppfostran radikalt. Genom utpressning blev jag tvungen att följa hennes, för vem vill neka sina valpar mat på natten liksom?! Dessutom uppskattade jag såklart att valparna hårdtränades i rumsrenhet, det får jag erkänna.

Edison 6 veckor gammal.

Underbara kullen Eisbjörn, Eldgrim och Ellis 6 veckor gamla.

Edda och Eira 6 veckor gamla.

Valpmys när det är som bäst

Valpkullen var helt ljuvlig att leva med, så mjuka, pussiga och glada valpar. Det var rena lyckopillret att få vara med dem hela tiden och bara gulligulla från morgon till kväll. Det verkade helt omöjligt att någon av dem skulle kunna flytta. Nä, de måste helt enkelt stanna kvar allihop!

Som kallast hade vi under perioden -10 °C, men det varade bara ett par dagar. Det var otroligt smidigt att kunna släppa ut valparna många gånger om dagen, och de var ute varje dag oavsett väderlek.

Innehållsrik förberedelse

Valparna lärde känna vår katt som levde sin sista tid i livet då, de träffade mormor och morfars snälla dvärg-schnauzer Ville, åkte bil, lärde sig duscha och klippa klor, träffade robotdammsugaren Robban, blev avmaskade, fick prova att promenera med koppel och sele, lärde sig äta riktig mat samt att klättra, klänga, springa och jagas överallt och hela tiden. De bet ner alla solrosorna jag missat att höstdäda, vilket var bra, men blåbärsbuskarna var mindre bra. De sov väldigt mycket också, så vi hade det lugnt och fridfullt hemma.

Eira 10 veckor tillsammans med Idun vid havet.

De blivande valpfamiljerna kom på besök och jag är så tacksam att våra valpar har fått så underbara nya hem.

Valparna flyttar

Till sist kom den åttonde och sista veckan före jul. Då blev vår älskade Simson, den 14-åriga katten, akut dålig och fick somna in. Det var väldigt smärtsamt för oss. Samtidigt skulle valparna besiktas och vaccineras, julen förberedas och jag hålla koll på alla papper inför mina första valpförsäljningar. Valpkullen hade fått en otrolig energi stundvis och plötsligt kändes tiden helt rätt för valparna att få sina egna familjer. Eisbjörn firade jul med oss men flyttade till sitt nya hem i Umeå den 27 december. Till sist var bara Eira och Idun kvar.

Då började det sjunka in att vi fått vår egen valp. Vilken lycka att gå små promenader på ”cykelvägen” med dessa två, samma väg som vi gick med Idun när hon var liten, och att nu se Eira vicka fram sin lilla fluffrumpa på precis samma sätt.

Att ha valpmamman här hemma är otroligt lyxigt. Eira får utlopp för så mycket valpenergi tillsammans med Idun, som verkligen älskar att leka med henne. De har haft ett särskilt band från början, och jag tror att Idun också vetat hela tiden att Eira skulle stanna.

Lek och träning

Vi leker förstås ofta med hundarna. Det är så mysigt! Vi uppfostrar också det lilla vilddjuret tillsammans. Idun visar henne till exempel hur man hälsar på matte

när hon varit borta: inte hoppa och studsa, utan lugnt och med alla tassar i golvet ska det göras. Eira verkar också kunna vissa kommandon utan att vi tränat dem. Exempelvis ”gå på sidan”, som jag visar med handen, har hon lärt sig det med modersmjölken eller ...? Men lite selektivt är det nog, för ”stanna” kan hon inte alls. Det ska vi börja träna.

Idun skämmer också bort den lilla prinsessan otroligt mycket, hon plockar godis och ben ur Iduns mun. Ibland säger Idun ifrån. Då skrapar Eira på henne med tassens tills hon får det hon vill i alla fall. Dock har Idun lite mycket vaktinstinkt när det gäller lillan ute på promenader. Vi jobbar på att hon ska kunna slappna av och låta mig sköta det.

Väluppfostrad valp

I skrivande stund är det ljuvligt att ha valp, allt bitande osv som vi var beredda på sen sist slipper vi. Tack Idun! Vi har en rumsren valp som är så mjuk och lugn, Eira sitter ofta och bara tittar på oss och är otroligt lättlärd. Hon leker också mycket för sig själv och har alltid något att göra när hon inte sover. Hon får springa lös på skogspromenader och på stranden precis som sin mamma (när hon inte sitter i cykelkorgen). Eira kommer självständigt på inkallning, och hon håller kontakten med oss hela tiden. Eira är också väldigt social och viftar på svansen till alla nya människor hon träffar, så roligt! Säkert kommer det mer utmaningar framöver, men ännu så länge bara njuter vi.

Fortsättning följer i nästa nummer.